

РЕЦЕНЗИЈА
НА СКРИПТАТА СО НАСЛОВ „НАДВОРЕШНА ТРГОВИЈА”
ОД ДОЦ. Д-Р ЕМИЛИЈА МИТЕВА-КАЦАРСКИ,
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 1202-182/10 од 163. редовна седница на Наставно-научниот совет на Економски факултет, одржана на 25.10.2018 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Весна Георгиева-Свртинов, Економски институт при Универзитет „Св. Кирил и Методиј” - Скопје;
- доц. д-р Влатко Пачешкоски, Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис (скрипта) „НАДВОРЕШНА ТРГОВИЈА” од доц. д-р Емилија Митева-Кацарски, наменет за студентите на прв циклус студии на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Економски факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Учебното помагало – скрипта „Надворешна трговија” од доц. д-р Емилија Митева-Кацарски претставува заокружена целина која ги анализира теоретските и методолошките концепти во надворешната трговија и која студентите ја изучуваат на истоимениот предмет Надворешна трговија. Скриптата е наменета за изучување на наведениот предмет од страна на студентите од втора студиска година (трети семестар) на насоката Финансии, каде што предметот Надворешна трговија се јавува како задолжителен, со неделен фонд на часови 2+2+2 и ВО (вкупна оптовареност) од 180 часа, 6 кредити; трета година (петти семестар) на насоката Бизнис економија, каде што предметот е задолжителен, со неделен фонд на часови 2+2+2 и ВО (вкупна оптовареност) од 180 часа, 6 кредити; втора година (трет семестар) на насоката Менаџмент и претприемништво, каде што предметот е избран, со неделен фонд на часови 2+2+2 и ВО (вкупна оптовареност) од 180 часа, 6 кредити и трета година (шести семестар) на насоката Маркетинг менаџмент, каде што предметот е избран, со неделен фонд на часови 2+2+2 и ВО (вкупна оптовареност) од 180 часа.

Податоци за обемот ракописот: Скриптата содржи 140 страници, со повеќе табели, графикони и практични примери кои им овозможуваат на студентите многу полесно разбирање и совладување на оваа практична проблематика. На последната страница се сместени релевантните библиографски единици кои ја третираат проблематиката на надворешната трговија. Трудот е пишуван во А4 формат, со нормален проред, со употреба на фонт Arial и големина на буквите 11. Сметаме дека обемот на трудот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите согласно со предвидениот број на часови и одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Трудот е креиран врз основа на потребата од создавање на учебно помагало кое од теоретски и од практичен аспект ќе им овозможи на студентите подобро разбирање на причините кои доведуваат до меѓународна размена, користите од надворешнотрговската размена, ефектите од ограничувањето

на надворешнотрговската размена, ефектите од процесот на либерализација на надворешнотрговската размена, важноста и функционирањето на регионалните интеграции, движењето на стоките, услугите, капиталот и работната сила како и важноста на надворешнотрговската размена за националната економија. Значајно е изучувањето на оваа проблематика од страна на студентите од насоката Бизнис економија, имајќи го предвид фактот дека надворешната трговија овозможува целосно искористување на расположливите ресурси, полесно остварување на економија од обем, поттикнување на конкурентноста, иновативноста и инвестирањето, како и зголемена благосостојба за националната економија во целост. Од оваа причина сметаме дека материјалот обработен во скриптата се одликува со голема теоретска и практична значајност, како за студентите, така и за сите останати субјекти кои имаат интерес во оваа проблематика.

Краток опис на содржината: Содржински трудот е конципиран во 4 посебни глави, кои ги покриваат тематските единици предвидени со наставната програма. Во продолжение следи кратка презентација на одделните тематски единици.

Во првата глава е направена анализа на теориите за меѓународна трговија, преку чие проучување се настојува да се даде одговор на прашањето зошто земјите тргуваат меѓусебно, односно што е она што го определува обемот, правците и структурата на меѓународната размена.

Во втората глава се обработени карактеристиките на четирите видови економски трансакции во надворешнотрговската размена и тоа: меѓународното движење на стоки, меѓународното движење на услуги, меѓународното движење на капитал и меѓународното движење на работна сила.

Третата глава е посветена на билатералните, регионалните и мултилатералните аспекти на меѓународната размена, особено потенцирајќи го процесот на креирање на мултилатералниот трговски систем, почнувајќи од потпишувањето на Општата спогодба за царини и трговија па сè до неговото институционализирање со формирањето на Светската трговска организација.

Во четвртата глава е направена анализа на инструментите на надворешнотрговската политика и тоа царините и нецаринските бариери. Посебен акцент во оваа глава е ставен на нецаринските бариери како најважен регулативен инструмент на трговската политика на многу земји, посебно на големите и развиени економии.

Преку ваквиот начин на обработка на проблематиката поврзана со надворешната трговија сметаме дека е постигната главната цел на авторот – да им помогне на студентите да ги разберат основните карактеристики на современите економски текови во меѓународната размена, новите правила на кои претпочива мултилатералниот трговски систем, како и важноста на инструментите на надворешнотрговската политика.

ЗАКЛУЧОК

Учебното помагало - скрипта „Надворешна трговија“ од доц. д-р Емилија Митева-Кацарски претставува материја која содржи теоретско-методолошка анализа на надворешната трговија. Авторката направила успешна анализа на теоретските консидарации поврзани со меѓународната трговија, со цел да ја доближи предметната материја до студентите и да им помогне да ги научат обележјата на современите текови во меѓународната размена, прифатените билатерални и мултилатерални обврски, како и важноста на трговските бариери како еден од основните елементи со кои се објаснуваат сложените поими во меѓународната размена, без оглед на тоа дали на овие бариери се гледа како на непотребни пречки кои нè одвојуваат од идеалот на слободна трговија или, пак, спротивно, како на орудије со кое успешно се штити просперитетот на националната економија. Се надеваме дека на овој начин, преку изучување на оваа проблематика студентите ќе стекнат соодветни знаења кои понатаму ќе можат да ги применат како во изучувањето на останатите предметни дисциплини, така и во нивната понатамошна

професионална работа. На останатите заинтересирани лица, кои практично се инволвирани во прекуграничната трговија и првенствено надлежни во креирањето и имплементирањето на надворешнотрговските политики, овој материјал ќе им помогне да ги пронајдат релевантните одговори на клучните прашања од областа на меѓународната размена.

Со оглед на големата важност на надворешнотрговската размена за една национална економија сметаме дека трудот ќе даде голем придонес како за студентите, така и за пошироката стручна јавност. Од оваа причина, препорачуваме истиот да биде објавен.

Врз основа на изнесеното, имаме особена чест на Наставно-научниот совет на Економски факултет во Штип да му предложиме учебното помагало (скрипта) со наслов „Надворешна трговија“ од доц. д-р Емилија Митева-Кацарски да го одобри за издавање.

Рецензенти

Д-р Весна Георгиева-Свртинов, вонреден професор, с.р.

Д-р Влатко Пачешкоски, доцент, с.р.